

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **T. U. V.**, zast. Mgr. Gabrielou Kopuleťou, advokátkou, se sídlem Havlíčkova 11, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 2. 2018, č. j. OAM-682/ZA-ZA11-HA10-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 5. 3. 2019, č. j. 42 Az 3/2018 - 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Gabriele Kopuleté, advokátce, **s e p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů za řízení o kasační stížnosti ve výši celkem 5.250 Kč. Tato částka bude zástupkyni žalobce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalovaný shora označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) shledal podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), nepřipustnou žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany ze dne 19. 8. 2017 a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil.

II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“). Ten výrokem I. v záhlaví specifikovaného rozsudku žalobu zamítl, výrokem II. vyslovil, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, a výrokem III. přiznal odměnu ustanovené zástupkyni žalobce.

[3] Krajský soud dospěl ve shodě s žalovaným k závěru, že v žalobcově případě nebyla naplněna jedna ze dvou nutných podmínek přípustnosti opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany zakotvených v § 11a odst. 1 zákona o azylu [konkrétně ta uvedená pod písm. b) tohoto ustanovení], opakovaná žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je proto nepřipustná ve smyslu § 10a odst. 1 písm. e) téhož zákona, a tudíž žalovaný nepochybil, zastavil-li řízení o udělení mezinárodní ochrany. Krajský soud rovněž k žalobním námitkám uzavřel, že se žalovaný neopomněl v napadeném rozhodnutí vyjádřit k žalobcem nově

uplatněnému důvodu pro udělení mezinárodní ochrany, že ve správním řízení byl dostatečně zjištěn skutkový stav, napadené rozhodnutí je přesvědčivě odůvodněno a naplňuje požadavky na identifikaci účastníků řízení, neshledal ani, že by žalovaný posoudil věc odlišně od skutkově podobných nebo totožných případů, a také vyjádřil, že napadené rozhodnutí je v souladu s ustanoveními správního řádu a zákona o azylu.

III.

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní napadá výrok I. rozsudku krajského soudu (dále jen „napadený rozsudek“) kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Navrhuje jej zrušit a vrátit věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatel především nesouhlasí se závěrem žalovaného a krajského soudu, že jeho opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 19. 8. 2017 nesplňuje jednu ze dvou podmínek přípustnosti, konkrétně tu uvedenou v § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Stěžovatel je přesvědčený o tom, že v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl nové skutečnosti – zdravotní problémy, které mohly ovlivnit jeho hmotněprávní postavení, přičemž tyto nemohl uplatnit v předchozím řízení o jeho první žádosti o udělení mezinárodní ochrany, neboť v té době zdravotními problémy netrpěl, a neobával se v jejich důsledku svého návratu do vlasti. Stěžovatel má také na rozdíl od krajského soudu za to, že jeho zdravotní stav je skutečností, která může nasvědčovat tomu, že mu hrozí vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu.

[6] Stěžovatel dále namítá, že se krajský soud nedostatečně vypořádal s žalobní námitkou, že si žalovaný sice ohledně dostupnosti zdravotní péče ve Vietnamské socialistické republice opatřil informace, avšak žádosti o udělení mezinárodní ochrany se následně meritorně nezabýval. Podle stěžovatele byl žalovaný poté, co se zabýval kvalitou a dostupností zdravotní péče ve Vietnamské socialistické republice, povinen posoudit žádost o udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14 a § 14a zákona o azylu a nikoli podle § 10a písm. e) téhož zákona.

IV.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost kasačních námitek a zdůraznil, že jak napadené rozhodnutí, tak i napadený rozsudek byly vydány v souladu s právními předpisy a stěžovatel jimi nebyl nikterak zkrácen na svých právech. Žalovaný také vyslovil, že ve druhé žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel neuvedl a ani sám žalovaný nezjistil nové skutečnosti splňující podmínky podle § 11a odst. 1 zákona o azylu, a tudíž nemohl jinak, než stěžovatelovu žádost shledat nepřípustnou podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavit. S ohledem na tento závěr žalovaný neposuzoval stěžovatelovu žádost meritorně. Ke stěžovatelem uváděným zdravotním problémům, pro které mu v případě návratu do země původu podle jeho názoru hrozí vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu, a tedy představují nové skutečnosti podle § 11a odst. 1 téhož zákona, žalovaný uvedl, že se zdravotním stavem (diabetem) stěžovatele v napadeném rozhodnutí jako novou skutečností zabýval, ale dospěl k závěru, že zdravotnictví ve Vietnamské socialistické republice je na dostatečné úrovni a že stěžovatel zde může v případě návratu do vlasti podstoupit léčbu svého onemocnění. Žalovaný také poukázal na to, že jak on sám nezjistil, tak ani stěžovatel v žádosti neuvedl ve vztahu k obecné bezpečnostní situaci ve Vietnamské socialistické republice žádnou novou skutečnost ve smyslu zákona o azylu, která by odůvodňovala meritorní posouzení stěžovatelovy opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný pro uvedené skutečnosti navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

V.

pokračování

[8] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti (jako neurčitého právního pojmu) a demonstrativním výčtem jejích typických kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Na tam uvedené závěry kasační soud nyní pro stručnost odkazuje.

[9] Podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ve smyslu těchto judikатурních závěrů Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci nedovodil. V zájmu stěžovatele bylo, aby v kasační stížnosti uvedl konkrétní důvody, na základě nichž bylo možno na podstatný přesah jeho vlastních zájmů usoudit. Stěžovatel však ve prospěch přijetí kasační stížnosti k věcnému přezkumu netvrdil ničeho a Nejvyšší správní soud nezjistil žádné pochybení té intenzity, jež by nasvědčovalo závěru, že stěžovatelovy výtky uplatněné v kasační stížnosti mohou mít „širší dopad“ i mimo sféru jeho postavení či mimo jeho vlastní zájmy, jak vyplývá z § 104a s. ř. s. a ze související judikatury. Jinými slovy, důvody přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud neshledal.

[10] Kasační soud ověřil, že krajský soud v napadeném rozsudku výstižně popsal skutkový stav věci, stanoviska účastníků řízení, vypořádal stěžejní žalobní argumentaci a dostatečně své závěry odůvodnil, nedopustil se přitom odklonu od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu týkající se otázek řešených i v souzené věci. Nejvyšší správní soud tedy nepřisvědčil kasační námitce, že se krajský soud řádně nevypořádal s žalobní argumentací, že žalovaný byl povinen poté, co si již opatřil informace o dostupnosti zdravotní péče (léčby diabetu) ve Vietnamské socialistické republice, zabývat se stěžovatelovou opakovanou žádostí o udělení mezinárodní ochrany meritorně podle § 12, § 13, § 14 a § 14a zákona o azylu. Podle ustálené judikatury kasačního soudu nemají správní soudy povinnost reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvrátit. Jejich úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013 - 19). Krajský soud tomuto požadavku vyhověl.

[11] Podle § 11a odst. 1 zákona o azylu, *podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu brozí vážná újma podle § 14a.*

[12] Z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, že informace o dostupnosti zdravotní péče v zemi původu stěžovatele opatřil žalovaný za účelem posouzení naplnění podmínek přípustnosti stěžovatelovy opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany podle § 11a odst. 1 zákona o azylu, konkrétně druhé podmínky uvedené pod písmenem b) tohoto ustanovení (viz citace výše). Postup žalovaného i jeho závěr o nepřípustnosti opakované žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany (tedy neposuzování žádosti meritorně) přitom krajský soud shledal správnými. Z napadeného rozsudku lze tedy dovodit, že krajský soud žalobnímu tvrzení stěžovatele ohledně povinnosti žalovaného posoudit opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany meritorně nepřítakal; krajský soud tedy neopomněl uvedenou žalobní argumentaci vypořádat.

[13] Nejvyšší správní soud k dalšímu obsahu kasační stížnosti uvádí, že se k institutu opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany vyjádřil již mnohokrát. Například v právní větě k rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, vyslovil, že „*[h]lavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.*“ V citovaném rozsudku také uvedl, že „*ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu představuje jistý filtr, jehož prostřednictvím je možné propustit do dalšího opakovaného řízení o udělení mezinárodní ochrany již jednou rozhodnutou věc. Jedná se přitom o výjimku, kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, a sice princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté, tzv. res iudicata, resp. v daném případě res administrata.*“ Institut opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany tedy neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním smyslem a účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl bez vlastní viny uplatnit během předchozího řízení. Zpravidla se přitom bude jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo v důsledku plynutí času. Jako takové lze připomenout např. změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 - 57, již citovaný rozsudek č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, či usnesení kasačního soudu ze dne 4. 10. 2018, č. j. 5 Azs 181/2018 - 45).

[14] Pokud tedy cizinec podá druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany, jako je tomu v nynější věci stěžovatele, věcného projednání se jí dostane pouze za předpokladu, že v žádosti tvrdí nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly obsahem jeho předchozí žádosti, nemohl je tvrdit bez vlastního zavinění [viz § 11a odst. 1 písm. a) zákona o azylu] a zároveň jsou tyto skutečnosti relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany [viz § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu] (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 5. 2020, č. j. 1 Azs 114/2020 - 44, či usnesení ze dne 9. 9. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 - 55).

[15] V právě posuzované opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 19. 8. 2017 uvedl stěžovatel nad rámec tvrzení uvedených ve své první žádosti pouze to, že se u něj projeví zdravotní problémy (diabetes), jejichž léčbu by si z finančních důvodů nemohl po návratu do země původu dovolit. Zalovaný i krajský soud dospěli k závěru, že se jedná o novou skutečnost, která nebyla obsahem první stěžovatelovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany a kterou stěžovatel nemohl bez vlastního zavinění v této první žádosti uvést [podmínka podle § 11a odst. 1 písm. a) zákona o azylu], neshledali však, že je tato skutečnost relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany [podmínka podle § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu]. S jejich závěry se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje.

[16] Stěžovatelem tvrzené zdravotní důvody především nesvědčí o tom, že by stěžovatel mohl být v zemi původu vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu (za uplatňování politických práv a svobod, z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů). Nesvědčí ani o tom, že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu. Za vážnou újmu se podle odstavce 2 citovaného ustanovení považuje *a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání [...], c) vážné obrožnění života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu a d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*

pokračování

[17] Jak správně dovodil žalovaný i krajský soud, lze v případě tvrzení stěžovatele o zdravotních důvodech uvažovat pouze o důvodu uvedeném pod písmenem d). Ani ten však v nynější věci nebyl naplněn, jak žalovaný i krajský soud ve svých rozhodnutích vyjádřili a řádně zdůvodnili. Zdravotní stav stěžovatele není závažný, léčba diabetu by pro něj byla ve Vietnamské socialistické republice dostupná, stěžovateli tedy v případě jeho návratu do země původu nehrozí ohrožení života či zdraví. Rovněž jak uvedl žalovaný, podle čl. 13 Evropské sociální charty měl stěžovatel právo na lékařskou pomoc na území České republiky pouze po dobu svého legálního pobytu, Česká republika však není zavázána zajistit stěžovateli obdobnou úroveň zdravotní péče i po skončení jeho legálního pobytu na jejím území. Vycestování stěžovatele by tudíž nebylo ani v rozporu s mezinárodními závazky České republiky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.

[18] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že se posuzovaná věc netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou kasačního soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně. Nebyl shledán důvod ani pro přistoupení k judikaturnímu odklonu. Nejvyšší správní soud neshledal ani zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené a jasné soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva.

VI.

[19] Za těchto okolností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje stěžovatelovy vlastní zájmy. Proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou.

[20] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 3 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona, podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[21] Krajský soud stěžovateli ustanovil zástupkyni z řad advokátů; ta zastupuje stěžovatele i v řízení o kasační stížnosti a její odměnu v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona). Ustanovené zástupkyni stěžovatele náleží odměna za jeden úkon právní služby ve výši 3.100 Kč spočívající v doplnění kasační stížnosti, podané jako blanketní [§ 7 bod 5., § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) zákona č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Dále zástupkyně stěžovatele podala návrh na odkladný účinek kasační stížnosti. Za tento úkon právní služby jí náleží odměna ve výši jedné poloviny z 3.100 Kč, tj. 1.550 Kč [§ 7 bod 5. a § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 11 odst. 3 advokátního tarifu]. Úkon právní služby spočívající v podání návrhu na přiznání odkladného účinku sice není výslovně zmíněn v § 11 odst. 2 advokátního tarifu, avšak písm. a) téhož ustanovení za takový úkon považuje návrh na předběžné opatření, dojde-li k němu po zahájení řízení. Ustanovení § 11 odst. 3 advokátního tarifu následně stanoví, že za úkony právní služby neuvedené v odstavcích 1 a 2 náleží odměna jako za úkony, jimž jsou svou povahou a účelem nejbližší. Návrh na vydání předběžného opatření a návrh na přiznání odkladného účinku jsou instituty obdobné, a proto soud přiznal za tento návrh odměnu v rozsahu, jak výše uvedeno. Vedle toho má zástupkyně stěžovatele právo na náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý úkon (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 600 Kč. Ustanovené zástupkyni se tedy přiznává odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 5.250 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. ledna 2021

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu